

Ignacy Bieda

"Rückfrage nach Jesus", wyd. Karl
Kertelge, Freiburg im Breisgau 1974 :
[recenzja]

Collectanea Theologica 45/3, 217

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Rückfrage nach Jesus, wydał Karl Kertelge, Freiburg im Breisgau 1974, Verlag Herder, s. 223.

Stare pytanie dotyczące historycznego Jezusa, mimo ślepych uliczek w jakich się w przeszłości znalazło, jest ciągle aktualne i stanowi przedmiot ożywionych dyskusji teologicznych. Chodzi bowiem ciągle o to, ile dokładnych danych historycznych możemy zdobyć o Chrystusie. Najważniejszą zaś zaś rzeczą w chwili obecnej jest jasne określenie drogi pozwalającej nam dotrzeć do historycznej osoby Zbawiciela, oraz ustalenie metody i dopuszczalności kryteriów, którym pod tym względem moglibyśmy zaufać. Egzegeza nie może się tutaj zadowolić tylko przedstawianiem nowotestamentowej kerygmy o Jezusie i określeniem jej normatywnego znaczenia, ale musi się zapytać o historyczne odnośniki tkwiące w kerygmie.

Książka *Rückfrage nach Jesus* jest próbą dania odpowiedzi na powyższe zagadnienie. Stanowi ona zbiór referatów wygłoszonych na zjeździe egzegetów z krajów języka niemieckiego, który się odbył w Wiedniu wiosną roku 1973. Punktem ciężkości tych referatów są trudności natury metodycznej w pytaniu o historycznego Jezusa. Referaty F. Hahna i F. Mussnera trudności te wypuklają i podsuwają sposoby ich przezwyciężenia. Kiedy u Hahna na czoło wysuwają się uwagi co do prachrześcijskich tradycji o Jezusie, to Mussner w wielkiej mierze wciąga do swej pracy założenia nowoczesnej nauki o języku i literaturze, zwłaszcza lingwistykę. Formułę *historyczny Jezus — Chrystus wiary* zastępuje formułą *Jesus i tekst*. W ścisłym związku z pytaniem o metodę wiąże się sprawa ustalenia uchwytnych kryteriów, pozwalających nam orzec, co jest historyczne. Tym zajmuje się referat F. Lentzen-Deisa, wykazując że do kryteriów należy podchodzić ciągle z krytyką samego historycznego pytania. R. Pesch i K. Kertelge zajmują się historycznością tradycji o męce Pańskiej (Pesch) i o cudach opisanych w ewangeliach (Kertelge). Wyraźnie widać, w jakim stopniu trudna jest droga analizy tego co historyczne, która jednak pozwala nam dotrzeć do historycznego Jezusa. Referat R. Schnackenburga wykazuje, że pytanie o historycznego Jezusa, mimo fragmentarycznych jeszcze możliwości i wbrew ograniczonej wiedzy historycznej w tej dziedzinie, pozwala nam uzyskać niewyczerpalne niemal dane odnoszące się do historii Jezusa, a posiadające kapitalne znaczenie dla teologii i Kościoła.

Wszystkie referaty uwydatniają, że podjęta aktualnie dyskusja nad historycznym Jezusem — tak w katolickiej, jak i w ewangelickiej teologii — nie zacieśnia się wyłącznie do „wytropienia” (*Aufspüren*) poszczególnych historycznych faktów z życia Jezusa, ale kładzie większy nacisk na samą metodę i na sensowność historycznego zagadnienia pod tym względem. Dlatego też książka *Rückfrage nach Jesus*, będąca 63 tomem serii *Quaestiones disputatae*, nie jest zbiorem tylko fragmentarycznych problemów i rozwiązań, ale wspólnym wysiłkiem egzegetów ukazuje drogę przybliżenia nam w miarę możliwości pierwotnego obrazu postaci Jezusa i Jego historii.

ks. Ignacy Bieda SJ, Warszawa

Friedrich SCHWENDIMANN SJ, *Herz-Jesu-Verehrung heute?*, Regensburg 1974, Verlag Josef Habel, s. 160.

Autor zajmujący się od lat nabożeństwem do Najśw. Serca Jezusowego, w przystępny sposób ujmuje treść i przedmiot tego nabożeństwa, którym jest miłość Boga-Człowieka razem z Jego Sercem jako tej miłości — owszem całego wewnętrznego życia Zbawiciela — naturalnym symbolem i wyrazem. Takie przedstawienie kultu Bożego Serca posiada oparcie na Piśmie św., potwierdza je historia tego kultu począwszy od wieków średnich i zalecają je papieże (Klemens XIII, Pius VI, Pius IX, Leon XIII, Bene-